

4EK421 Teorie her a ekonomické rozhodování

Teorie vyjednávání

MIROSLAV RADA

Vysoká škola ekonomická v Praze

7. prosince 2016

Vyjednávací hra

Situace:

- Je dán seznam hráčů $N = (1, \dots, n)$.
- Je dána množina přípustných dohod X .
- Je dán seznam užitkových funkcí $(u_1, \dots, u_n)$, kde $u_i : X \rightarrow \mathbb{R}$ říká, jaký užitek bude hráč i mít při jednotlivých dohodách.
- Nedohodnou-li se hráči jinak, platí dohoda $x^0 \in X$.

Zjednodušení:

- Přepočteme všechno na číslo: přípustné dohody jsou $X \subset \mathbb{R}^n$, přijme-li se dohoda $x \in X$ hráč i dostává x_i čehosi, z kterých dostane $u_i(x_i)$ jednotek užitku. Symbol $u(x)$ značí vektor užiteků hráčů pro dohodu x .
- Hra je vlastně kódována pomocí (X, u) .

Cíl:

- Najít dohodu, která je v nějakém smyslu dobrá.
  - ... tzn. lepší než $x^0 \dots$

Žádoucí vlastnosti *dobré* dohody

Efektivnost:

- standardní (slabá) nedominovanost: x^* je efektivní, pokud neexistuje x tak, že $u(x) > u(x^*)$.

Individuální racionalita:

- viz kooperativní hry: x^* je individuálně racionální, pokud $u(x^*) > u(x^0)$.

Rovnost při symetrii:

- Vyjednávací hra je symetrická, pokud pro každé $x \in X$ pro každou permutaci π složek vektoru x , značenou $\pi(x)$, platí, že $\pi(x) \in X$ a $u(\pi(x)) = \pi(u(x))$. Dohoda x^* vyhovuje rovnosti při symetrii, pokud $u_1(x) = u_2(x) = \dots = u_n(x)$.

Nezávislost na měřítku:

- Je-li x^* řešením hry s (X, u) , pak x^* musí být řešením hry pro $(X, au + b)$ pro konstanty $a > 0, b$.

Nezávislost na irelevantních alternativách

- Je-li x^* řešením hry s (X, u) , pak, je-li $X' \subseteq X$ a $x^* \in X'$, musí být x^* řešením (X', u) .

Nashovo vyjednávací řešení

Nashovo vyjednávací řešení

Optimální řešení úlohy

$$\max_{x \in X} \prod_{i \in [n]} (u_i(x) - u_i(x^0))$$

splňuje všechny *žádoucí vlastnosti*.

Zkusme pro oligopol s lineární užitkovou funkcí!

Rovnostářské řešení

- N-jádro, pokud připouštíme jednoprvkové koalice a velkou koalici.
- Jak kooperativní hru převést na rovnostářské řešení vyjednávací hry?

Utilitární řešení

Utilitární řešení

Optimální řešení úlohy

$$\max_{x \in X} \sum_{i \in [n]} (u_i(x) - u_i(x^0))$$

splňuje všechny *žádoucí vlastnosti* kromě nezávislosti na měřítku.

Zkusme na oligopol s logaritmickou užitkovou funkcí!